NN 57/2022 (20.5.2022.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnom bilježništvu

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNOM BILJEŽNIŠTVU

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnom bilježništvu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 13. svibnja 2022.

Klasa: 011-02/22-02/42
Urbroj: 71-10-01/1-22-2
Zagreb, 17. svibnja 2022.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNOM BILJEŽNIŠTVU

Članak 1.

U Zakonu o javnom bilježništvu (»Narodne novine«, br. 78/93., 29/94., 162/98., 16/07., 75/09. i 120/16.) članak 1. mijenja se i glasi:

»Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo, ovlasti, način rada i nadzora nad radom te druga pitanja od značaja za javno bilježništvo kao javnu službu.«.

Članak 2.

U članku 1.a ispred riječi: »Pojedini« dodaje se oznaka stavka: »(1)«.

Iza točke 2. dodaje se točka 3. koja glasi:

»3. zakonom određeni sud na području kojega je sjedište javnog bilježnika je nadležni općinski sud te u stegovnom postupku nadležni županijski sud.«.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

»(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.«.

Članak 3.

U članku 3. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

»(3) Kada je to posebno propisano, javni bilježnici mogu sastavljati javnobilježničke isprave u elektroničkom obliku.«.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 4.

Naslov iznad članka 4. mijenja se i glasi: *»Zastupanje stranaka«.*

Članak 5.

Naslov iznad članka 6. mijenja se i glasi: *»Službeni pečat, štambilj i žig«.*

Članak 6. mijenja se i glasi:

»(1) Javni bilježnik ima svoj službeni pečat i žig kojima ovjerava isprave koje sastavlja u obavljanju svoje službe.

(2) Javni bilježnik može imati štambilje koje će koristiti radi jednostavnijeg pisanja teksta same ovjere.

(3) Pečat i žig javnog bilježnika odobrava i ovjerava predsjednik zakonom određenog suda na području kojega je sjedište javnog bilježnika.«.

Članak 6.

Iza članka 12. dodaju se članak 12.a i naslov iznad članka koji glase:

»Kodeks javnobilježničke etike

Članak 12.a

(1) U obavljanju službe i u slobodno vrijeme javni bilježnici dužni su poštivati Kodeks javnobilježničke etike kojim se utvrđuju načela i pravila njihova ponašanja radi čuvanja ugleda javnobilježničke službe.

(2) Kodeks javnobilježničke etike donosi Skupština Komore i objavljuje se u »Narodnim novinama«.«.

Članak 7.

U članku 13. stavku 1. točke 2. i 3. mijenjaju se i glase:

»2. koja ima poslovnu i zdravstvenu sposobnost za obavljanje službe javnog bilježnika,

3. koja je završila sveučilišni studij prava na pravnom fakultetu u Republici Hrvatskoj ili kojoj je priznata odgovarajuća inozemna visokoškolska kvalifikacija,«.

U točki 5. riječi: »pet godina« zamjenjuju se riječima: »četiri godine«.

U točki 9. iza riječi: »javnog bilježnika,« dodaju se riječi: »najkasnije u roku od šest mjeseci od dana imenovanja«.

U stavku 2. podstavku 1. iza riječi: »postupak« dodaju se riječi: »za kaznena djela za koja se goni po službenoj dužnosti«.

Podstavak 3. mijenja se i glasi:

» – koja je odlukom stegovnog tijela razriješena dužnosti suca ili zamjenika državnog odvjetnika, kojoj je izrečena kazna prestanka državne službe odnosno kojoj je oduzeto pravo na obavljanje službe javnog bilježnika, javnobilježničkog prisjednika, javnobilježničkog savjetnika ili javnobilježničkog vježbenika odnosno kojoj je izrečena kazna gubitka prava na obavljanje odvjetništva, dok ne prođe deset godina od dana razrješenja, prestanka, gubitka odnosno oduzimanja prava,«.

Podstavci 5. i 6. mijenjaju se i glase:

» – koja ima nepodmireni dospjeli dug po osnovi javnih davanja sukladno posebnim propisima,

– protiv koje je pokrenut postupak stečaja potrošača ili koja je glavni dioničar odnosno glavni nositelj osnivačkih prava pravne osobe nad kojom je otvoren stečajni postupak.«.

Članak 8.

U članku 14. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Javnog bilježnika za područje zakonom određenog suda rješenjem imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa (dalje u tekstu: Ministar) na temelju provedenog natječaja. Protiv rješenja Ministra može se pokrenuti upravni spor.«.

Stavak 8. mijenja se i glasi:

»(8) O prijavljenim kandidatima Ministarstvo pribavlja mišljenja od službi odnosno tijela u kojima rade odnosno u kojima su radili.«.

Iza stavka 8. dodaje se novi stavak 9. koji glasi:

»(9) Prijavljeni kandidati pozivaju se na razgovor s povjerenstvom koje osniva Ministar, na kojem im se postavljaju pitanja koja se odnose na njihov dosadašnji rad i aktivnosti na temelju kojih se može utvrditi njihov interes i sposobnost za pošteno i savjesno obavljanje javnobilježničke službe.«.

Iza dosadašnjeg stavka 9., koji postaje stavak 10., dodaje se stavak 11. koji glasi:

»(11) Postupak prikupljanja mišljenja o kandidatima, sastav i način rada povjerenstva te način provedbe razgovora s kandidatima pravilnikom propisuje Ministar.«.

Članak 9.

U članku 16. stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavci 5. i 6., koji postaju stavci 4. i 5., mijenjaju se i glase:

»(4) Prilikom određivanja broja i sjedišta javnih bilježnika Ministarstvo će uzeti u obzir i potrebe za javnobilježničkim službenim radnjama, razvijenost gospodarskog i pravnog prometa te povjerene poslove.

(5) Ako u određenom mjestu na području nekog zakonom određenog suda zbog malog broja stanovnika i manje razvijenog gospodarskog i pravnog prometa nije opravdano imenovati javnog bilježnika, Ministarstvo će, nakon pribavljanja mišljenja Komore, odrediti koji će od javnih bilježnika s područja tog ili susjednih sudova i po kojem rasporedu obavljati javnobilježničku službu održavanjem uredovnih dana u tom mjestu na području tog zakonom određenog suda.«.

Iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

»(6) Broj i raspored javnobilježničkih mjesta pravilnikom utvrđuje Ministar.«.

Članak 10.

U članku 17. stavku 3. iza riječi: »prisjednika« stavlja se zarez i dodaje riječ: »savjetnika«.

Stavci 6. do 10. brišu se.

Dosadašnji stavak 11. postaje stavak 6.

Članak 11.

U članku 18. iza stavka 8. dodaju se stavci 9., 10. i 11. koji glase:

»(9) Nakon polaganja prisege javni bilježnik dužan je pribaviti kvalificirani certifikat za elektronički potpis i elektronički pečat koji je izdao kvalificirani pružatelj usluga povjerenja. Zahtjev za pribavljanje certifikata podnosi se Komori.

(10) Kvalificirani elektronički potpis ima jednak pravni učinak kao vlastoručni potpis i otisak pečata.

(11) Ovjera kvalificiranim elektroničkim pečatom u radu javnih bilježnika može se koristiti kada je to posebno propisano.«.

Članak 12.

Iza članka 18. dodaju se članci 18.a i 18.b s naslovima iznad njih koji glase:

»Informacijski sustav za rad javnih bilježnika

Članak 18.a

U svom radu javni bilježnici koriste informacijski sustav koji odobrava Komora.

Stručno usavršavanje

Članak 18.b

(1) Javni bilježnici dužni su stalno se stručno usavršavati.

(2) Pravila o programu i načinu provedbe stručnog usavršavanja javnih bilježnika, uz prethodnu suglasnost Ministra, donosi Komora.«.

Članak 13.

U članku 21. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Javni bilježnik razrješava se:

1. ako naknadno prestanu postojati pretpostavke za obavljanje javnobilježničke službe ili ako se naknadno utvrdi da prigodom imenovanja one nisu postojale,

2. ako ne položi prisegu ili ne osigura opremu i prostor za obavljanje javnobilježničke službe sukladno odredbi članka 13. stavka 1. točke 9. ovoga Zakona,

3. ako se zaposli, počne koristiti starosnu ili invalidsku mirovinu ili počne obavljati neku drugu naplatnu službu,

4. ako mu sudskom odlukom bude oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost,

5. ako zbog zdravstvenog stanja ili bolesti postane trajno nesposoban za obavljanje javnobilježničke službe,

6. ako njegovi poslovni odnosi, način vođenja poslova ili način obavljanja povjerenih poslova ugrožavaju interese stranaka, pravnu sigurnost ili rad tijela vlasti koja su mu povjerila obavljanje pojedinih poslova,

7. ako ne produžava uredno svoje osiguranje od odgovornosti ili ne plaća naknadu za osiguranje Komori,

8. ako mu je pravomoćnom odlukom utvrđen nepodmireni dospjeli dug po osnovi javnih davanja.«.

Stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 3. i 4.

Članak 14.

Članak 22. mijenja se i glasi:

»Protiv odluke Ministarstva o razrješenju odnosno o utvrđenju prestanka službe može se pokrenuti upravni spor.«.

Članak 15.

U članku 23. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

»(4) Komora će po zaprimanju obavijesti Ministarstva o prestanku službe javnog bilježnika poduzeti radnje za opoziv kvalificiranog certifikata za elektronički potpis i elektronički pečat javnog bilježnika.«.

Članak 16.

Naslov iznad članka 25. mijenja se i glasi: *»Gubitak prava na naziv«.*

U članku 25. stavku 2. iza riječi: »izvan službe« dodaju se riječi: »ako javnom bilježniku nije bila utvrđena stegovna odgovornost ili odgovornost za povredu Kodeksa javnobilježničke etike«.

Članak 17.

Naslov iznad članka 26. i članak 26. brišu se.

Članak 18.

Članak 27. mijenja se i glasi:

»(1) Ministar će javnog bilježnika privremeno udaljiti iz službe ako je pokrenut postupak za lišenje poslovne sposobnosti javnog bilježnika, ako je pokrenut postupak za utvrđenje trajne nesposobnosti za obavljanje javnobilježničke službe i ako je protiv javnog bilježnika pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje je predviđena (zapriječena) kazna zatvora od pet godina ili teža kazna ili za djelo koje je po svojoj prirodi takvo da ga čini nedostojnim za obavljanje javnobilježničke službe.

(2) Ministar može javnog bilježnika privremeno udaljiti iz službe ako je protiv javnog bilježnika pokrenut postupak za razrješenje zbog drugih osnova iz članka 21. ovoga Zakona, ako je u pokrenutom stegovnom postupku predloženo izricanje stegovne kazne oduzimanja prava na obavljanje službe i ako je protiv javnog bilježnika pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje je predviđena (zapriječena) kazna zatvora do pet godina.

(3) Do privremenog udaljenja dolazi izvršnošću rješenja o privremenom udaljenju iz stavka 1. i 2. ovoga članka te traje do pravomoćnog okončanja postupka za razrješenje, stegovnog postupka, postupka lišenja poslovne sposobnosti, postupka za utvrđivanje trajne nesposobnosti odnosno kaznenog postupka.

(4) Odredbe ovoga članka ne utječu na ovlasti stegovnog tijela o privremenom udaljenju javnog bilježnika u stegovnom postupku.

(5) Komora će po zaprimanju obavijesti Ministarstva o privremenom udaljenju javnog bilježnika poduzeti radnje za suspenziju kvalificiranog certifikata za njegov elektronički potpis i elektronički pečat.«.

Članak 19.

U članku 28. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) U slučaju privremenog udaljenja iz službe, ako javnom bilježniku nije postavljen vršitelj dužnosti, zakonom određeni sud uzet će na čuvanje spise, knjige, pečat i štambilj za vrijeme dok udaljenje traje.«.

Članak 20.

U članku 29. stavak 4. mijenja se i glasi:

»(4) Na zahtjev javnog bilježnika Ministarstvo može dozvoliti otvaranje pisarnice i održavanje uredovnih dana izvan sjedišta javnog bilježnika.«.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

»(5) Kriterije za određivanje smještaja, prostora, opreme i uređenja javnobilježničkih ureda pravilnikom propisuje Ministar.«.

Članak 21.

U članku 32. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Radno vrijeme u javnobilježničkim uredima pravilnikom propisuje Ministar.«.

Članak 22.

U članku 36. stavku 3. riječi: »sud iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona« zamjenjuju se riječima: »zakonom određeni sud na području kojega je sjedište javnog bilježnika«.

U stavku 4. iza riječi: »prisjednika« stavlja se zarez i dodaje riječ: »savjetnika«.

Članak 23.

U članku 37. stavku 3. riječi: »sud iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona« zamjenjuju se riječima: »zakonom određeni sud na području kojega je sjedište javnog bilježnika«.

U stavku 4. iza riječi: »službe« dodaju se riječi: »odnosno zaposlenja«.

Članak 24.

Članak 38. mijenja se i glasi:

»(1) Javni bilježnik ne smije se povezati s odvjetnikom ni s drugim fizičkim ili pravnim osobama radi zajedničkog obavljanja službi niti koristiti isti poslovni prostor.

(2) Javni bilježnik ne smije biti član političke stranke niti se baviti političkom djelatnošću.«.

Članak 25.

U članku 39. stavci 3. i 4. brišu se.

Dosadašnji stavak 5., koji postaje stavak 3., mijenja se i glasi:

»(3) Javni bilježnik smije obavljati dužnost izvršitelja oporuke i skrbnika, baviti se znanstvenom i nastavnom djelatnošću te objavljivati stručne radove.«.

Dosadašnji stavak 6. briše se.

Članak 26.

Naslov iznad članka 41. mijenja se i glasi: *»Oslobođenje od plaćanja troškova«.*

Članak 41. mijenja se i glasi:

»(1) Ako stranka ima pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka sukladno posebnim propisima koji vrijede za sudske postupke, od zakonom određenog suda na području kojega je sjedište javnog bilježnika od kojega se traži poduzimanje službene radnje može zahtijevati da je oslobodi dužnosti plaćanja javnobilježničkih pristojbi te nagrade i naknade troškova javnom bilježniku za obavljanje te radnje.

(2) U slučaju oslobođenja od obveze plaćanja nagrade i naknade troškova iz stavka 1. ovoga članka javni bilježnik od zakonom određenog suda na području kojega je njegovo sjedište ima pravo tražiti isplatu nagrade i naknade troškova na teret suda.

(3) Neovisno o odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka, stranka ima pravo na oslobođenje od plaćanja određenih troškova pružanja javnobilježničkih usluga u skladu s općim aktima Komore.«.

Članak 27.

U članku 42. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik odgovaraju kao i javni bilježnik za štetu koju prouzroče povredom službene dužnosti pri samostalnom obavljanju kakve radnje u skladu s ovim Zakonom. Javni bilježnik odgovara solidarno s javnobilježničkim prisjednikom, savjetnikom i vježbenikom ako ih je ovlastio da samostalno obave radnju. Javni bilježnik ima pravo regresa prema javnobilježničkom prisjedniku, savjetniku i vježbeniku prema općim pravilima o regresnoj odgovornosti službenih osoba. Za štetu koju prouzroče javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik država ne odgovara.«.

Članak 28.

Iza članka 42. dodaje se članak 42.a i naslov iznad članka koji glase:

»Javnobilježnički poslovnik

Članak 42.a

(1) Poslovanje u javnobilježničkim uredima propisuje se Javnobilježničkim poslovnikom.

(2) Javnobilježnički poslovnik, uz prethodno mišljenje Komore, donosi Ministar.«.

Članak 29.

U članku 43. stavku 1. riječi: »strojem ili drugim sredstvom mehaničkog pisanja« zamjenjuju se riječima: »na računalu«.

U stavku 3. riječi: »posebnim pravilnikom« zamjenjuju se riječima: »Javnobilježničkim poslovnikom«.

Članak 30.

Iza članka 50. dodaju se članak 50.a i naslov iznad članka koji glase:

»Čuvanje i izdavanje javnobilježničkih isprava u elektroničkom obliku

Članak 50.a

(1) Komora vodi jedinstveni elektronički arhiv svih javnobilježničkih isprava u elektroničkom obliku.